

**राज्याच्या अर्थसंकल्प तयारीमध्ये जनतेच्या सहभाग
वाढविण्यासाठी नाविन्यपूर्ण योजना राबविण्याबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.४२/अर्थ-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

तारीख: ३० नोव्हेंबर, २०१५

प्रस्तावना :-

राज्याचा अर्थसंकल्प तयार करतांना राज्याच्या उत्पन्नाचे नविन स्रोत सुचविणाऱ्या त्याचप्रमाणे राज्याच्या खर्चामध्ये बचतीच्या अभिनव योजना कल्पकतेने सुचविणाऱ्या आर्थिक बाबींशी निगडित तज्ञ व्यक्ती, शासनात कार्यरत असलेले अधिकारी / कर्मचारी तसेच राज्यातील सर्व जनतेचा सहभाग वाढवा या दृष्टीकोनातून त्यांच्याकडून नाविन्यपूर्ण सूचना मागविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. मा. मंत्री, वित्त यांनी सन २०१५-१६ या वर्षाचा अर्थसंकल्प विधानमंडळास सादर करतांना त्यांच्या अर्थसंकल्पीय भाषणामध्ये त्याअनुषंगाने विधानमंडळात घोषणा केली होती.

शासन निर्णय:-

राज्याच्या अर्थसंकल्प तयारीमध्ये राज्यातील जनतेचा सहभाग वाढवा यासाठी राज्यातील जनतेने शासनाचा महसूली खर्च कमी करणे अथवा राज्याचा महसूल वाढविण्यासाठी अभिनव, कल्पक, नाविन्यपूर्ण सूचना करणाऱ्या व्यक्ती अथवा नोदंणीकृत संस्था यांच्याकडून प्राप्त होणाऱ्या सर्वोत्कृष्ट सूचनांना प्रशस्तीपत्रासह आर्थिक बक्षिसे देण्यात येतील. सदरची बक्षिसे पुढील प्रमाणे असतील :-

१) सर्वोत्कृष्ट प्रथम सूचना	--	रु. १०,००,०००/-
२) सर्वोत्कृष्ट द्वितीय सूचना	--	रु. ७,५०,०००/-
३) त्यानंतरच्या सर्वोत्कृष्ट २५ सूचना प्रत्येकी	--	रु. १,००,०००/-

टिप :- अतिसर्वोत्कृष्ट सूचनेस रु. १०,००,०००/- पेक्षाही जास्त रकमेचे बक्षिस देण्यात येईल.

२. सूचना पाठविण्याची पद्धती:-

१) जनतेला आपल्या सूचना पत्र स्वरूपात पाठवावीत.

२) ही सूचनापत्रे मा. मंत्री (वित्त) अथवा अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मादामा कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ यांच्या नावाने पाठवावीत. जनतेला एका पेक्षा जास्त सूचनांही पाठविता येतील. मात्र, प्रत्येक सूचना स्वतंत्र पाठवावी. पत्रावर तसेच लिफाफ्यावर “अर्थसंकल्पाच्या तयारीसाठी सूचना” असे ठळकपणे नमूद करावे. त्याचप्रमाणे पत्रावर सूचना ज्या विभागाशी संबंधित आहे, त्या विभागाचे नांव ही नमूद करावे.

३) ऑनलाईन पत्र / सूचना शासनाच्या “आपले सरकार” या वेबसाईटवरूनही पाठविता येईल. यासाठी <https://aaplesarkar.maharashtra.gov.in> या वेबसाईटवर स्वतंत्र लिंक उपलब्ध करून देण्यात येईल. ONLINE द्वारे एकापेक्षा जास्त सूचना करावयाच्या असल्यास प्रत्येक सूचना स्वतंत्रपणे पाठवावी.

४) जनतेने आपल्या सूचना / मुख्य मुद्द्या ३०० शब्दांमध्ये मांडावेत. त्यासाठीचे स्पष्टीकरण / सविस्तर मुद्दा / पुरक कागदपत्रे मुख्य मुद्द्यासोबत पाठविता येतील.

५) सदरच्या सूचना दि. ३१.१२.२०१५ पर्यंत शासनास पोहचतील अशा रितीने पाठविण्यात याव्यात.

३. विभागांनी करावयाची कार्यवाही:-

१) जनतेकडून प्राप्त झालेल्या मुद्दे / सूचना प्रथम संबंधित विभागास पाठविण्यात येतील.

२) यासाठी सर्व विभागांनी एका सह सचिव / उप सचिव दर्जाच्या अधिकाऱ्यांची समन्वय अधिकारी म्हणून नियुक्ती करावी.

३) नियुक्त केलेल्या समन्वय अधिकाऱ्यांचे नाव, पद, कार्यालयीन पत्ता, दूरध्वनी क्रमांक, भ्रमणध्वनी क्रमांक व कार्यालयीन ई-मेल याची माहिती दि. १०.१२.२०१५ पूर्वी वित्त विभागास पाठवावी.

४) जनतेकडून पत्राने प्राप्त झालेल्या सूचनांची प्रत नियुक्त केलेल्या समन्वय अधिकाऱ्यांना उपलब्ध करून देण्यात येईल. तसेच ऑन-लाईन प्राप्त झालेले पत्र / सूचना या ई-मेल द्वारे पाठविण्यात येतील. त्याची प्रत संबंधित विभागांनी काढून घ्यावी.

४. विभागाने छाननी करून बक्षिस पात्र सूचना समितीस सादर करण्याची पध्दती:-

१) राज्याचा अर्थसंकल्प तयार करतांना या सूचनांचा विचार होणार असल्याने त्यादृष्टीकोनातून प्रत्येक विभागाने जनतेकडून प्राप्त झालेल्या सूचना तार्किक, व्यवहार्य व नाविन्यपूर्ण आहेत किंवा कसे, तसेच यामधून खर्च कसा वाचणार आहे अथवा उत्पादकता कशी वाढणार आहे याची छाननी करावी.

२) विभागांनी यासाठी आवश्यकतेप्रमाणे क्षेत्रीय कार्यालयांचे अभिप्रायही तातडीने घ्यावेत.

३) सूचना स्विकारार्ह असल्यास प्रचलित नियमांमध्ये बसते किंवा कसे, का या नियमांमध्ये काही सुधारणा करणे आवश्यक आहे याबाबीही तपासाव्यात.

४) सर्व प्रकारच्या छाननी अंती सूचना योग्य वाटल्यास, जनतेने सूचविलेली सूचना विभागाचे सचिव स्तरावरील अभिप्रायासह हा प्रस्ताव वित्त विभागाने स्थापन केलेल्या समितीच्या निर्णयार्थ सादर करण्यासाठी दि. १५.०१.२०१६ पूर्वी वित्त विभागाकडे पाठवावा.

५. जनतेच्या सूचना तयारीसाठी आवश्यक माहिती:-

राज्याच्या अर्थसंकल्पाबाबतची मागील ५ वर्षांची म्हणजे सन २०११-१२ ते २०१५-१६ पर्यंतची माहिती वेबसाईटवर उपलब्ध आहे. यासाठी <http://beams.mahakosh.gov.in> या संकेत स्थळास भेट द्यावी. यामध्ये MIS मधून Budget Books मधून वर्ष निवडावे. यामध्ये सर्व प्रकारची अर्थसंकल्पीय प्रकाशने पहावयास मिळतील. या प्रकाशनातील White Book या Option मध्ये सर्व विभागांची यादी पहावयास मिळेल. यामधून विभाग निवडल्यास, त्या विभागाची त्या वर्षाच्या अर्थसंकल्पाविषयीची योजनांच्या तरतूदीची माहिती उपलब्ध होईल. याशिवाय तरतूदीसंदर्भात अथवा योजनांसंदर्भात इतर माहिती आवश्यक असल्यास संबंधित विभागाकडे संपर्क साधता येईल. संपर्कासाठी प्रत्येक विभागाच्या समन्वय अधिकाऱ्यांची माहिती 'आपले सरकार' या वेबसाईटवर देण्यात येईल.

६. सूचना अंतिम करणे व बक्षिसपात्र सूचनांचा क्रम ठरविण्यासाठी गठीत करावयाची समिती व समितीची कार्यपध्दती:-

जनतेने शासनास पाठविलेल्या व त्यापैकी संबंधित विभागामार्फत निवडलेल्या सूचना विभागाच्या सचिव स्तरावरील अभिप्रायासह समितीपुढे अंतिम निर्णयासाठी सादर करण्यात येतील. यासाठी पुढील प्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	पदनाम	
१	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, वित्त विभाग	अध्यक्ष
२	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, नियोजन विभाग किंवा त्यांचे प्रतिनिधी सदस्य	सदस्य
३	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, महसूल विभाग किंवा त्यांचे प्रतिनिधी सदस्य	सदस्य
४	प्रधान सचिव (वित्तीय सुधारणा), वित्त विभाग.	सदस्य
५	सहसचिव (अर्थसंकल्प), वित्त विभाग.	सदस्य
६	उप सचिव (अर्थसंकल्प-१), वित्त विभाग.	सदस्य सचिव

समितीस प्राप्त झालेल्या कल्पक, नाविन्यपूर्ण सूचनांची छाननी समिती करेल व बक्षिसपात्र सूचनांचा क्रम ठरवेल. समितीला आवश्यक वाटल्यास विभागाचे सचिव अथवा इतर अधिकारी यांना समितीमध्ये पाचारण करण्यात येईल. सूचना निवडीबाबत स्थापित समितीचा निर्णय अंतिम राहील. या योजनेकरिता येणारा खर्च वित्त विभागाच्या मागणी क्र. जी-४, २०५२, सचिवालय-सर्वसाधारण सेवा, (००) (०९०) सचिवालय, (००) (०१) वित्त विभाग, १३- कार्यालयीन खर्च (२०५२०२९२) या लेखाशीर्षाखालील मंजूर अनुदानातून भागविण्यात येईल.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१२०११०२८३८६६०५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विजय कुमार)

प्रधान सचिव (वि.सु.), महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- ३) सर्व मा.मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
- ४) सर्व मा. संसद सदस्य / विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य
- ५) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा / विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
- ६) मुख्य सचिव,
- ७) सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव,
- ८) सर्व मंत्रालयीन विभाग
- ९) प्रबंधक, मूळ शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
- १०) प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
- ११) प्रबंधक, लोकआयुक्त आणि उप लोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
- १२) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
- १३) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा), मुंबई,
- १४) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानपरिषद), मुंबई,
- १५) सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई,
- १६) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १७) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १८) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- १९) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई (२ प्रती प्रसिध्दीकरिता)
- २०) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २१) निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- २२) सर्व विभागीय आयुक्त.
- २३) सर्व जिल्हाधिकारी,
- २४) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- २५) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- २६) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र सचिवालय ग्रंथालय, सहावा मजला, विधान भवन, मुंबई- ४०० ०३२ (१० प्रती)
- २७) बहुजन समाज पक्ष, प्रदेश सचिव, महाराष्ट्र राज्य, बी.एस.पी. भवन, प्लॉट नं. ८३- अ, कलेक्टर कॉलनी, चेंबूर, मुंबई-४०० ०७४ (५ प्रती)
- २८) भारतीय जनता पक्ष, महाराष्ट्र राज्य, सी.डी.ओ. बॅरक नं.१, योगक्षेम समोर, वसंतराव भागवत चौक, नरीमन पॉईंट, मुंबई-४०० ०२० (५ प्रती)
- २९) भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभुवन, एस व्ही. पटेल रोड, मुंबई ४०० ००४ (५ प्रती)
- ३०) भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष (मार्क्सवादी), महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई ४०० ०१३ (५ प्रती)
- ३१) इंडियन नॅशनल काँग्रेस पक्ष, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई ४०० ०२५ (५ प्रती)

- ३२) नॅशनलिस्ट काँग्रेस पक्ष, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई ४०० ०२१ (५ प्रती),
३३) शिवसेना पक्ष, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई ४०० ०२८ (५ प्रती),
३४) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना पक्ष, कृष्णाकुंज, एम.बी.राऊत रोड, शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई ४०० ०२८ (५ प्रती)
३५) निवडनस्ती, अर्थ-१.